

Roan beitelag, v/Trygve Straumsnes

Avslag på søknad om å felle skadegjørende kongeørn - Roan beitelag i Nissedal og Fyresdal kommuner

Vi viser til søknad om skadefelling av kongeørn i Roan beitelag datert tirsdag 13. juni 2016.

Søknad

Roan beitelag v/Trygve Straumsnes søker Fylkesmannen om å få tillatelse til skadefelling av en kongeørn i sitt beiteområde i kommunene Nissedal og Fyresdal. Det søkes på bakgrunn av at det er drept et lam av denne arten i beiteområdet (Ørnekvæven, Fyresdal) 10. juni 2017. Dyret har blitt undersøkt av SNO. Det søkes om skadefelling i området mellom Vråvatn – Hauggrend – Fjone. Beitelaget har ca 1100 dyr på beite i området på nåværende tidspunkt og det vil bli sluppet ytterligere dyr i tiden som kommer. Beitelaget kan ikke se at det er forebyggende tiltak som kan gjennomføres i området.

Lovverk og bestemmelser

Kongeørn er fredet etter Lov 29. mai 1981 om jakt og fangst av vilt (viltloven) og Lov 19. juni 2009 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven). Samtidig er det slik at kongeørn kan volde skade på næringsutøvelse, husdyr- og tamreinnæring. For blant annet å forhindre skade på husdyr og tamrein kan rovvilt felles med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 første ledd b). Skadefelling er et virkemiddel for å avhjelpe akutte skadesituasjoner som kan oppstå, jf. rovviltforskriften §§ 9. Hjemmelen til å iverksette skadefelling av kongeørn finnes i rovviltforskriftens § 12. Det heter her at:

«Fylkesmannen kan gi tillatelse til felling av enkeltindivider av kongeørn som volder vesentlig skade på bufe og tamrein, forutsatt at felling kan rettes mot bestemte individer, jf. viltlovens § 14. Vedtak om felling skal være begrenset til et bestemt område og tidsrom. Det kan knyttes vilkår til fellingstillatelsen.»

Dagens forvaltning av våre rovviltarter bygger på St.meld. nr. 15 (2003-2004) Rovvilt i norsk natur, Stortingets behandling av denne (Innst. S. nr. 174 (2003-2004) og rovviltforliket av 2011. Stortinget har fastsatt nasjonale mål for antall årlige ynglinger, altså ungekull for hver rovviltart. Bestandsmålet for kongeørn er på 850 – 1200 hekkende par. Bestandsmålet for kongeørn er ikke fordelt på rovviltregionene, men region 2 har nedfelt regionale mål for kongeørn i forvaltningsplanen av april 2017. Det sies bl.a. at «Forvaltningen skal bidra til å opprettholde

kongeørnbestanden og dagens utbredelse i regionen.» Bestanden i region 2 er vurdert til 133-174 par (forvaltningsplan for region 2, april 2017).

Forskrift om forvaltning av rovvilt § 6 sier at felling bare kan gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning og at det skal særlig tas hensyn til:

- a) *Områdets betydning som beitemark*
- b) *Skadens omfang og utvikling*
- c) *Potensialet for fremtidige skader*
- d) *Mulighetene for å gjennomføre forebyggende tiltak*

Vurdering

Det søkes om felling av en kongeørn etter at det er påvist at kongeørn har drept et lam ved Ørnekvæven i Fyresdal 10. juni. Eier er Gunnar Knutson Veum. Tapet er dokumentert av SNO. Saken er registrert i rovbasen; sak nr. K477126. Konklusjon er dokumentert kongeørn (når dette skrives har ikke rovviltansvarlig i SNO regionalt foretatt den endelige godkjenningen av denne foreløpige konklusjonen). Undersøkelsen av lammet fant sted 11. juni. En kongeørn ble observert på lammet både da det ble funnet og dagen etter under undersøkelsen av dyret. Roan beitelag mener på bakgrunn av dette at det dreier seg om det samme individet og at sjansen for å ta ut rett individ er til stede.

Fylkesmannen finner det hensiktsmessig å gjøre en vurdering punkt for punkt i henhold til lovverket i den aktuelle saken.

Områdets betydning som beitemark: Fylkesmannen er kjent med at det er flere besetninger som har lange tradisjoner for å utnytte beiteressursene i området der Roan beitelag slipper sine besetninger. Beiteområdet må anses som viktig.

Skadens omfang og utvikling: Det er bekreftet tap av et lam 10. juni. Når dette skrives 16. juni er det ikke bekreftet funn av ytterligere beitedyr i området.

Potensialet for fremtidige skader: Fylkesmannen vurderer det slik at det vil være potensiale for skade så lenge det finnes beitende sau i utmarka og det finnes fredet rovvilt i området. På den annen side kan den bekreftede saken som foreligger representere et enkeltstående tilfelle. Fylkesmannen er godt kjent med at det er etablert hekkende kongeørn i tilknytning til beiteområdet. Det vil i tillegg finnes andre ikke-hekkende individer av kongeørn i området i et varierende antall gjennom året.

Mulighetene for å gjennomføre forebyggende tiltak: Fylkesmannen vurderer at det finnes muligheter for å forebygge ytterligere skade ved å øke tilsynet i beitelagets område i nærmeste framtid. Intensivert tilsyn vil både være forebyggende i forhold til skade og øke mulighetene for å finne døde eller skadde dyr.

Rovviltforskriftens § 12 setter krav om at det skal foreligge *vesentlig* skade på bufe før det kan gis fellingstillatelse. I dette tilfellet foreligger det funn av et lam som er dokumentert drept av kongeørn. Det kan dermed ikke karakteriseres som vesentlig skade. Beiteområdet er viktig og det går mye sau i området, derfor kan ikke ytterligere tap utelukkes. Seks dager etter dokumentasjonen er ikke Fylkesmannen kjent med at det foreligger ytterligere funn av døde eller skadde dyr. Det kan derfor tyde på at tapet var av mer tilfeldig karakter.

Fylkesmannen antar at beitelaget også har økt sitt eget tilsyn med besetningene i området som følge av det ene skadetilfellet og at dette kan ha en forebyggende effekt. Fylkesmannen mener derfor at dette er et tiltak som vil være viktig å legge vekt på videre framover. I den forbindelse kan Fylkesmannen yte støtte til et utvidet tilsyn i beiteområdet kommende uker. Dette gis som et tilskudd til beitelaget.

Vedtak

Fylkesmannen vurderer på denne bakgrunn at det ikke er grunnlag for å gi tillatelse til skadefelling av kongeørn på nåværende tidspunkt, jf.nml §§ 18 og rovviltforskriften § 12. Fylkesmannen i Telemark avslår søknad fra Roan beitelag om å få tillatelse til skadefelling av kongeørn i deler av kommunene Nissedal og Fyresdal. Fylkesmannen gir et tilskudd på kr 10.000,- til Roan beitelag for å intensivere tilsynet som et forebyggende tiltak kommende uker.

Fylkesmannen i Telemark vil imidlertid understreke at det ved eventuelle dokumenterte skader på husdyr forårsaket av kongeørn eller annet fredet rovvilt vil vurdere saken på nytt. Forutsetningen er at SNO har dokumentert skade av fredet rovvilt og at det sendes inn søknad basert på dette. En søknad vil bli behandlet raskt fra vår side.

Klage

Vedtaket kan påklages etter reglene i forvaltningsloven innen tre - 3 - uker fra dette brevet er mottatt. En eventuell klage skal rettes til Miljødirektoratet, men sendes til Fylkesmannen i Telemark.

Med hilsen

Hans Bakke
miljøverndirektør

Odd Frydenlund Steen
seniorrådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor ingen underskrift

Kopi til:

Fyresdal kommune
Statens naturoppsyn, v/Espen Marker
Nissedal kommune